

LIBERETÀ

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

Dodatak k časopisu Sindikata Italijanskih umirovljenika Spi-Cgil Fjk na hrvatskom
spicgil.fvg.it

Edizione in croato di Liberetà Fvg Anno 29 - Numero 2 - Dicembre 2024 - Reg. Tribunale di Trieste N. 934 del 21/5/96 - Direttore responsabile Antonello Rodio - Stampa: Cronaca Fvg

Zdravstvo i mirovine, rezovi Vlade

Spi i Cgil protive se državnom proračunu: pokloni utajivačima poreza, mrvice radnicima i umirovljenicima. Evo tko plaća račun za štednju

Renato Bressan

Glavni tajnik Spi Cgil Fvg

Prvo 31. listopada, zatim 29. studeni: dvije demonstracije u jednom mjesecu u kojima je sudjelovao Spi Cgil, prva u Udinama, druga u Pordenoneu, povodom općeg štrajka koji su sazvali CGIL i UIL. Učinili smo to kako bismo rekli ne prijedlogu proračuna koji je izradila Vlada. To naše NE, potrebno je jasno objasniti.

U prosincu 2023., i od strane talijanske vlade, potpisan je Europski pakt o stabilnosti i rastu, kojim je utvrđeno da će zemlje s prekomjernim dugom biti obvezne smanjiti ga u prosjeku za 1% godišnje ako je njihov dug veći od 90% BDP-a, a prosječno 0,5% godišnje ako je između 60% i 90% BDP-a.

Dobro se sjećamo govora premijerke Giorgie Meloni, dok je bila u oporbi, kojima se obrušila na Europski pakt o stabilnosti. Danas su se uvjeti koje je potpisala Vlada Meloni još i pogoršali. Naime, Europska komisija pokrenula je prekršajni postupak zbog prekomjernog duga prema Italiji, od koje se očekuje smanjenje potrošnje od preko 70 milijardi eura u sljedećih 7 godina.

To uzrokuje snažna ekonomska i financijska ograničenja za našu zemlju za sljedećih nekoliko godina. Tome treba pridodati i niz drugih posebno oštrih mjera. Zapravo, tome se pridodaje doprinos za obuzdavanje potrošnje koji vlada traži od lokalnih vlasti i regija u sljedeće 3 godine, u iznosu većem od 4 milijarde eura, od čega 1,6 milijardi već u 2025., uzimajući u obzir tzv. reviziju potrošnje za investicije koja znači daljnje smanjenje transfera.

nastavak na stranici 2

SLIJEDI SA PRVE STRANICE

Zdravje in pokojnine, vladni rezi

Slijedi sa prve stranice

Na taj način se teret povećanja poreznog opterećenja prebacuje na općine, ili će, u slučaju iscrpljenosti fiskalnog prostora ove biti prisiljene, kako nas je povijest naučila, snažno smanjiti socijalna izdavanja na štetu starijih i najugroženijih skupina stanovništva.

Kako bi ostvarila nove prihode, vlada prodaje važnu javnu imovinu kao što su Talijanska Pošta (Poste Italiane), ENI i ITA.

Mi smo, dakle, u procesu rasprodaje dijelova države privatnim pojedincima, svojevrsnog otpisivanja javnih dobara koje su stvorili porezni obveznici svojim poreznim davanjima, a sve kako bi država nešto sada uprihodila. Daljnje značajne uštede u državnoj potrošnji doći će od školstva kroz smanjenje za 5.660 broja zaposlenih nastavnika, čemu treba dodati daljnje smanjenje od 2.174 radnih mjesta koja se odnose na pomoćno osoblje (ATA). Što se tiče zdravstva, očekivana povećanja potrošnje ne pokrivaju inflatorne učinke, dodatno smanjujući financiranje nacionalne zdravstvene skrbi, spuštajući ga sa

6,3% na 6,2% u odnosu na BDP u narednim godinama u usporedbi s prosjekom OECD-a od 6,9%. Tako se nastavlja vertikalni pad javnog zdravstva zbog kojeg je 4,5 milijuna Talijana osuđeno na nedostatak liječenja.

S fiskalnog gledišta, smanjenje poreznog klina za zaposlenike koje je već ostvareno s vladom Draghi, prodaje se, po tko zna koji put, kao nešto novo. Sveukupno, trošak financiranja ove mjere, zajedno sa smanjenjem bonusa za produktivnost od 5% iznosi približno 17 milijardi eura. Trošak koji bi se trebao financirati kroz nacionalni fond za smanjenje poreznog opterećenja i koji bi se trebao puniti sa fantomskim spontanom pristupanjem poreznom sporazumu od strane samostalnih djelatnosti.

Kao da nas povijest nije naučila da će oni koji izbjegavaju plaćanje poreza to nastaviti činiti, postojao porezni sporazum ili ne, u pomanjkanju učinkovitog sustava procjene prihoda i sankcioniranja utajivača poreza. MEF obavještava da će za 2023. od procijenjenih 10 milijardi dodatnih strukturnih prihoda od poreznog sporazuma u stvarnosti isti biti smanjeni na

OBEĆANJA

Poboljšat ćemo klauzule Europskog pakta stabilnosti

Čvrsta borba protiv utaje poreza. Zakonitost će biti zvijezda vodilja djelovanja vlade

Škole i sveučilišta bit će u središtu djelovanja vlade

Značajno ćemo povećati plaće učiteljima i školskom osoblju

Ukinut ćemo zakon Fornero Podržat ćemo općine u jamčenju usluga obiteljima

Starije osobe treba podržati jer oni predstavljaju naše korijene i našu povijest

Zahvaljujemo se zdravstvenim radnicima koji su spasili tisuće života tijekom pandemije

STVARNOST

Uvjeti su pogoršani. Morat ćemo smanjiti potrošnju za 10 milijardi godišnje u sljedećih 7 godina.

Dvogodišnji preventivni porezni sporazum. Veći prihodi ostvareni u odnosu na dogovorene s poreznom upravom neće biti oporezovani.

Ukinuto je 7.000 radnih mjesta

Očekivani rast plaća od 5,8% u odnosu na akumuliranu inflaciju od 18%.

Potvrđen i pogoršan

Smanjeni za 4 milijarde transferi općinama i regijama

Rezovi mirovina u iznosu od 10 Mrd eura

Potrošnja za zdravstvo u 2022. iznosila je 6,8% BDP-a. U 2023. pala je na 6,2% BDP-a. Prognoza je da će se spustiti na 5,9% BDP-a u 2027.

2 milijarde, tako da nedostaje najmanje 15 milijardi. Ovdje valja navesti podatke koje je objavio Istat a koji se odnose na sivo gospodarstvo, koje vrijedi 208 milijardi eura. Konačno, što se tiče povećanja mirovina, Vlada je to pitanje prepustila odlučivanju u saboru.

Jasno je da su mobilizacijske inicijative Spi-a i CGIL-a navele vladu da ne preuzme

odgovornost za daljnje smanjenje iznosa povišice mirovina. Podsjećamo, automatsko izravnaje mehanizam koji vam omogućuje godišnje usklađivanje iznosa mirovina s porastom troškova života, kako biste sačuvali svoju stvarnu kupovnu moć. Načelo o kojem se Ustavni sud već pozitivno izjasnio 2010. U 2023. i 2024. godini, uvođenjem diferenciranih

mirovinskih razreda, došlo je, međutim, do gubitka inflatornog indeksiranja mirovina i to je razlog zašto tražimo ne samo da više ne bude rezanja mirovina, nego da se barem dio izgubljenog iznosa vrati umirovljenicima.

Vlade prečesto zaboravljaju da mirovine nisu dar, već odgođena plaća bivših zaposlenika i samozaposlenih koji su dugi niz godina uplaćivali

**Pordenone,
29. studeni**

Na fotografijama i slikama na dnu stranice neki trenuci demonstracije u Pordenoneu povodom generalnog štrajka 29. studenog.

doprinosi. Između 2023. i 2024., udar na mirovine proizveo je uštede u državnoj blagajni od preko 10 milijardi eura. Samo u 2024. umirovljenicima u Furlaniji-Juljskoj krajini mirovine su smanjene za više od 172 milijuna eura. Ne govorimo o bogataškim mirovinama, nego o mirovinama s iznosom od 1650 eura neto mjesečno, što je rezultat, kako rekospo, preko 40 godina rada u kojem su plaćeni svi porezi i doprinosi. Dakle, kao i plaća radnika, mirovina mora biti razmjerna količini i kvaliteti njegova rada i primjerena ne samo u

trenutku uplata, već i nakon toga, tijekom umirovljenja, u odnosu na promjene kupovne moći.

Sve navedeno je referentni okvir protiv čega se trenutno borimo. U nadolazećim mjesecima ćemo se nastaviti boriti za izmjenu proračuna sastavljenog od rezova, koji ponovno podilazi utajivačima poreza, koji sve više ograničava javna ulaganja, koji osiromašuje najslabije slojeve i koji, štoviše, ne potiče rast koji bi bio jako potreban.

Renato Bressan
Generalni tajnik Spi Cgil Fvg

MICHELE PIGA, GLAVNI TAJNIK CGIL FVG, OBJAŠNJAVA RAZLOGE ŠTRAJKA

«Radnicima i umirovljenicima niti mrvice»

Niti mrvice za radnike i umirovljenike, nema povećanja sredstava za zdravstvo i školstvo, nedostaju prave industrijske politike i ulaganja u oživljavanje proizvodnje. To su razlozi općeg štrajka CGIL-a i UIL-a koji su 29. studenog stoga izašli na ulice Furlanije-Juljske krajine tražeći promjenu Vladinog financijskog paketa. „Prosvjed – objašnjava Michele Piga (na fotografiji), glavni tajnik CGIL-a Furlanije-Juljske krajine – izražava naše duboko neslaganje s vladinim prijedlogom proračuna, razočaravajućim zakonom o proračunu kojem nedostaju pravi odgovori na glavna pitanja u vezi s oporezivanjem, borbom protiv prekarnog rada, ulaganju u javno zdravstvo i škole, ponovnim pokretanjem industrijske politike usprkos sve alarmantnijim zna-

kovima poteškoća koje pogađaju naš proizvodni sektor, posebno u područjima najizloženijima njemačkoj krizi, poput naše regije».

Osuđujemo potvrđene rezove u revalorizaciji mirovina, smiješno povećanje minimalne mirovine za 3 eura mjesečno, nepostojanje novih mjera za potporu dohotku od nesamostalnog rada. «Smanjenje poreznog klina – objašnjava Piga – znatno je ispod razine minimalne plaće da bi pomoglo u zaštiti plaća, desetkovanih inflacijom, kako u privatnom tako i u javnom sektoru. Financiranje nacionalnog zdravstvenog fonda također je potpuno nedostavno, a u idućih pet godina nastavit će rasti manje od bruto društvenog proizvoda, održavajući situaciju u kojoj su liječnici i medicinske sestre već u bijegu, a 10% građana odustaje od liječenja, s razinom od 24% među starijim osobama. Nedostaje novac? Vlada ga je mogla dobiti oporezivanjem ekstraprofita banaka, oporezivanjem velike imovine i jačanjem borbe protiv utajivača poreza, koje su umjesto toga odlučili nagraditi još jednim poreznim sporazumom».

Nasilje nad ženama, Cgil na terenu: «To je prvenstveno kulturološka bitka»

»Zakoni su postali stroži, ali očito nisu dovoljni: CGIL je uvijek tvrdio da je kaznena logika, s borbom koja djeluje samo na kriminalnoj razini, osuđena na neuspjeh.« Ustvrdila je to voditeljica Odjela za rodne politike i jednake mogućnosti CGIL FVG Daniela Duz povodom 25. studenog, Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama.

KULTUROLOŠKA BITKA «Da bismo se ubrzali – napisala je Duz u bilješci – potrebna nam je stvarna kulturološka promjena, ko-

► U povodu 25. studenog diljem regije održale su se mnoge inicijative

ja ženama omogućuje puno sudjelovanje na tržištu rada, posebno u kvalitativnom smislu, uz smanjenje razlike u plaćama među spolovima, jamčenje pune ekonomske autonomije, promicanje jednakih mogućnosti u karijeri i prevazilaženje isključive odgovornosti žena za obiteljske obveze». To je iza-

zov koji također dovodi u pitanje škole i sveučilišta: «Obrazovno djelovanje – objasnila je dalje Duz – nikada nije neutralno: uključivanje se mora ticati svih, počevši od mlađih generacija. Škole i sveučilišta u tom smislu imaju veliku odgovornost, jer kroz podučavanje mogu doprinijeti rušenju rodni stereotipa koji odlučujuće utječu na diskriminaciju žena, nudeći sve alate za kritičku analizu stvarnosti. Uvođenje strukturalnih obrazovnih programa o rodni odnosima i

osjećajima u škole, odmah od prvih ciklusa, danas je još hitnije, u ovom trenutku promjena povezanih s digitalizacijom».

INICIJATIVE Rodna nejednakost i diskriminacija, su za CGIL, »rezultat društvenih i kulturnih konvencija, i kao takvi mogu i moraju biti prevladani«. Uvjerenje je to koje je predstavljalo temeljnu temu inicijativa promoviranih u regiji povodom 25. studenoga. U Udinama je u Radničkoj komori pokrenuta inicijativa pod nazivom »Znati, razumjeti, boriti se

protiv fenomena koji ne pokazuje znake smanjenja«, uz sudjelovanje istraživača, odvjetnika, psihijataru i političara. U Trstu je održan seminar na temu financijske edukacije i obiteljskog proračuna. U Monfalconeu je održan sastanak o rodnom nasilju sa sudjelovanjem žena, izaslanica, članica i gostiju na kojem je sudjelovala udruga Da donna a donna. U Pordenoneu je inicijativa održana 1. prosinca u kinu Cinemazero, uz projekciju dokumentarca i predstavljanje knjiga.

Mir, taj trenutak koji nikako da se ostvari

► *Ususret trećem Božiću sa ratom u Ukrajini, a također i u Gazi, ljudi nastavljaju umirati. Zaustavljanje utrke u naoružanju je jedini način*

Sada je vrijeme za mir. Nažalost, to je samo apel, koji su zajedno s CGIL-om prošlog 26. listopada uputili deseci tisuća ljudi koji su pohrili na nacionalne prosvjede u Rimu i na one koji su istodobno organizirani u Milanu, Torinu, Firenci, Bariju, Cagliariju i Palermu kako bi pozvali na prekid vatre u Gazi, na Bliskom istoku, u Ukrajini i u svim oružanim sukobima diljem svijeta

Mjesec i pol je prošlo od tog dana a svijet će dočekati još jedan božić sa ratom: onim između Rusije i Ukrajine koji traje gotovo tri godine, a za koji dvije uključene nacije, Europa i svijet nisu uspjeli pronaći alternativu vojnoj eskalaciji. Eskalacija pogoršana nuklearnom prijetnjom

koju je Putin opetovano spominjao. Više od 1,2 milijuna ljudi, Rusa i Ukrajinaca, je prema Wall Street Journalu ubijeno ili ozlijeđeno od početka ruske invazije u veljači 2022. godine.

U 14 mjeseci rata u Gazi, broji se više od 40 tisuća mrtvih i 100 tisuća ozlijeđenih, uglavnom civila, u svakodnevnom tragičnom humanitarnom scenariju, s desecima tisuća kuća srušenih sa zemljom, nedostatkom hrane, vode, struje, grijanja, bolnicama i školama pod stalnom prijetnjom bombardiranja. Ni tamo nema znakova primirja, naprotiv, napetost raste i na Zapadnoj obali, a ratište se tragično proširilo, uključivši Libanon, Siriju, Jemen i podigavši razinu sukoba između Izraela i Irana, a čak je i stožer misije Unifil u južnom Libanonu, gdje djeluje preko tisuću talijanskih vojnika, bio izložen napadima (obiju strana). To je situacija koju je proi-

Jedna od manifestacija održanih 26. listopada (Foto Collettiva.it)

zvela logika ponovnog naoružavanja i povećanja vojnih troškova, jedina strategija kojom su se Europa i svijet zapravo uspjeli suprotstaviti Putinovoj zločinačkoj agresiji, a da pri tome nisu uspjeli razviti, kako na ukrajinskom, tako i na bliskoistočnom frontu, izlaz koji će se temeljiti na diplomaciji. U međuvremenu, zabrinjavaju novi scenariji koji su se otvorili Trumpovom pobjedom na predsjedničkim izborima 4. studenoga. S obzirom na njegov povratak u Bijelu kuću, populistički tajkun je obećao da će raditi na okončanju sukoba: no kojim će putovima slijediti taj cilj vrlo

je teško reći, jer kao što njegove izolacionističke ideje mogu dovesti do vanjskopolitičkog povlačenja SAD-a, jednako su stvarni i odnosi američke desnice i vojne industrije, uz Trumpovu bezuvjetnu potporu Izraelu. Trump nikada u prošlosti nije iskazivao simpatije prema palestinskoj stvari i konceptu »dva naroda, dvije države«, što se čini jedinim mogućim načinom da se otvori put dijaloga i mira između Izraelaca i Palestinaca, uz potporu UN-a i međunarodne zajednice sposobne vratiti se jeziku ljudskih prava i međunarodnom pravu.

Čuvajte se prijevara

► *Prijevare, krađe, iznude: uzbuna raste*

Lažne prometne nesreće, nećaci ili rodbina u opasnosti, ljudi u uniformama ili navodni plinski tehničari koji se pojavljuju na vratima, takozvani prijatelji koji vas zaustave na ulici i izgrle, telefonski prodavači polica ili ultra povoljnih ugovora, alarmi za sumnjive uplate s vašom kreditnom karticom. Ovo su samo neki od najraširenijih oblika prijevara kojima svakodnevno riskiramo postati žrtve kada se javljamo na telefon, otvaramo vrata, hodamo ulicom ili provjeravamo e-poštu. Znati ih prepoznati prvi je protuotrov protiv kriminalne maštovitosti lopova i prevaranata koji kao mete uvijek favori-

ziraju usamljene ljude, one koji su emocionalno najslabiji ili one koji nisu upoznati s često zahtjevnim svijetom interneta ili online plaćanja. Nažalost, ovaj profil čini starije osobe i umirovljenike najčešćim metama prijevara koje, kada su uspješne, ne samo da uzrokuju ekonomsku štetu, već riskiraju prouzročiti i teške psihičke i emocionalne posljedice. Uzbuna je svakodnevna, pojačana apelima policije, tužiteljstava, javnih i privatnih tijela koja pružaju online usluge (primjerice INPS ili banke), a koji su često korišteni i kao mamac od strane prevaranata putem lažnih internetskih stranica ili ser-

visa te jednako lažnih pozivnih centara. Na ovoj stranici opisujemo neke od najraširenijih prijevara. Različite tehnike, ali sve usmjerene na isti cilj: krađa ili iznuda novca i dragocjenosti, krađa osjetljivih podataka poput bankovnih podataka, koda platnih kartica, lozinki za pristup stranicama i online uslugama. Neki dobar savjet za sve slučajeve? Nikada ne dajte osobne podatke na telefon, nikada ne vjerujte nikome tko traži novac ili dragocjenu robu, nikada ne otvarajte vrata nekome tko od Vas traži da Vam uđe u kuću radi provjere vode ili plina, nikada ne otvarajte e-poštu koja obaveštava o

nesporazumima u vezi plaćanja ili pruža mogućnost nagrada i povrata novca a

krije prave trojanske konje koji narušavaju sigurnost računala i pametnih telefona.